

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om revisorer inom den offentliga förvaltningen och ekonomin

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om revisorer inom den offentliga förvaltningen och ekonomin ändras. Det föreslås att den erfarenhet av uppgifter inom den offentliga förvaltningen och ekonomin och den erfarenhet av revisionsuppgifter som krävs för deltagande i examen för revisorer inom den

offentliga förvaltningen och ekonomin förkortas tidsmässigt så att den skall omfatta minst tre år. Aldern för avförande ur OFR-registret höjs från 65 till 70 år.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av 2001.

MOTIVERING

1. Nuläge

För enhetligt konstaterande av den yrkesberedskap som de som är verksamma i revisionsuppdrag vid offentligrättsliga samfund skall ha har sedan ingången av 1992 funnits en examen för revisor inom den offentliga förvaltningen och ekonomin, nedan OFR-examen. Bestämmelser om denna examen ingick först i en förordning och numera finns de i lagen om revisorer inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (467/1999), nedan OFR-lagen, som trädde i kraft vid ingången av juli 1999.

I lagen finns utöver bestämmelser om OFR-examen dessutom bestämmelser om tillsynen över revisorer och revisionsammanslutningar inom den offentliga förvaltningen och ekonomin, nedan revisor och revisionsammanslutning. I lagen finns dessutom behövliga skadestånds- och straffbestämmelser.

Enligt 1 § 1 mom. OFR-lagen tillämpas lagen på godkännande av och tillsyn över revisorer och revisionsammanslutningar. Lagen tillämpas på revision inom den offentliga förvaltningen och ekonomin till de delar något annat inte bestäms i någon annan lag. Enligt lagens 1 § 2 mom. skall 4, 5 och 24 § inte tillämpas när en revisor är verksam i någon annan uppgift än ett lagstadgat revisionsupp-

drag inom den offentliga förvaltningen och ekonomin. Sådana andra uppgifter som avses här utförs t.ex. av en OFR-revisor som i egenskap av tjänsteman vid statens revisionsverk granskar ett statligt räkenskapsverk eller dess verksamhet eller en OFR-revisor som är intern revisor vid en sammanslutning. OFR-lagens tillämpningsområde när det gäller tjänstemän vid statens revisionsverk förtydligas i 20 § 3 mom. lagen om statens revisionsverk (676/2000), enligt vilket revisionsverket utfärdar närmare bestämmelser om sin granskningsverksamhet och planeringen av den samt om god revisionssed som skall iaktas vid granskningarna. För de OFR-revisorer som är anställda vid revisionsverket är nämnda bestämmelse primär i förhållande till 6 § OFR-lagen, enligt vilken en revisor och revisionsammanslutning vid utförande av ett revisionsuppdrag skall iaktta god revisionssed inom den offentliga förvaltningen.

I lagens 3 § föreskrivs om allmän behörighet för revisor. En revisor får inte vara omyndig, vara försatt i konkurs eller ha meddelats näringsförbud och får inte genom sin verksamhet ha visat sig vara olämplig för revision.

Enligt lagens 7 § godkänner revisionsnämnden för den offentliga förvaltningen och ekonomin, nedan OFR-nämnden, på ansökan

en sådan person som revisor som uppfyller den allmänna behörigheten för revisorer och som har avlagt examen för revisor inom den offentliga förvaltningen och ekonomin.

I lagens 9 § 1 mom. föreskrivs om rätt att delta i OFR-examen. En förutsättning är för det första att sökanden har avlagt en högre högskoleexamen som lämpar sig för revisionsuppgifter och de studier som krävs och om vilka närmare bestäms genom ministeriebeslut. Enligt lagens 27 § 3 mom. har fram till utgången av 2003 också den rätt att delta i examen som har avlagt lägre högskoleexamen som lämpar sig för revisionsuppgifter. Närmare bestämmelser om studierna ingår i finansministeriets beslut om studier som skall krävas för deltagande i OFR-examen (1209/1999). Beslutet tillämpas första gången när sökande godkänns att delta i examen 2002.

En annan förutsättning för att sökanden skall godkännas att delta i OFR-examen är att sökanden har varit verksam i huvudsyssla i uppgifter inom den offentliga förvaltningen och ekonomin minst fem år så som närmare bestäms genom ministeriebeslut. För det tredje förutsätts att sökanden under en revisors handledning eller på motsvarande sätt har varit verksam i revisionsuppgifter minst fyra år så som närmare bestäms genom ministeriebeslut. Närmare bestämmelser om den erfarenhet som nämns här ingår i finansministeriets beslut om den praktiska erfarenhet som krävs för OFR-examen (865/1999).

Enligt lagens 14 § 1 mom. för OFR-nämnden ett register över revisorerna och revisionssammanslutningarna, nedan OFR-registret. I lagens 19 § föreskrivs om förutsättningarna för avförande ur registret. Enligt paragrafens 1 mom. avförs ur registret vid slutet av kalenderåret uppgifterna om den som under kalenderåret har fyllt 65 år.

I OFR-registret fanns 162 OFR-revisorer och 13 OFR-sammanslutningar den 30 september 2000. Två år tidigare var motsvarande siffror 148 och 13. Av de personer som är införda i registret är 66 födda 1945 eller tidigare. Av dem som är införda i registret är endast 8 personer födda 1960 eller senare. Revisorerernas medelålder är rätt hög. Av den orsaken, och då antalet nya OFR-revisorer som

godkänns årligen har varit omkring tio, kan en minskning av antalet OFR-revisorer vara att vänta de närmaste åren.

2. Föreslagna ändringar

I lagens 3 § föreskrivs om allmän behörighet för revisor. En revisor får inte vara omyndig, vara försatt i konkurs eller ha meddelats näringsförbud och han får inte genom sin verksamhet ha visat sig vara olämplig för revision. Enligt 18 § lagen om förmyndarverksamhet (442/1999) kan domstolen begränsa en myndigs handlingsbehörighet på det sätt som närmare anges i paragrafen, om oförmåga hos den myndige att sköta sina ekonomiska angelägenheter leder till att hans eller hennes förmögenhetsställning, försörjning eller andra viktiga intressen äventyras och om ett förordnande av en intressebevakare inte ensamt räcker till för att trygga den myndiges intressen. Med anledning av det som anges ovan föreslås att 3 § OFR-lagen kompletteras så att den vars handlingsbehörighet har begränsats inte kan väljas till revisor.

Behovet av revisorer har ökat de senaste åren. Behovet av nya OFR-revisorer beror delvis på att revisorer går i pension. T.ex. det ökade antalet EU-projekt som skall granskas inom den offentliga förvaltningen, utvidgningen av kommunkoncernerna och bolagiseringen av servicen ökar dessutom såväl behovet av granskning som behovet av revisorer.

Processen vid godkännande av revisorer är mycket tidskrävande med grundutbildning, praktik och examen för godkännande. Genom att förkorta minimitiden för praktisk erfarenhet kan man försöka öka antalet sökande till revisorsexamen och trygga ett tillräckligt antal auktoriserade revisorer. Genom att ett tillräckligt antal revisorer tryggas säkerställs en fortgående konkurrens, vilket bl.a. stävjar trycket på en höjning av arvoden. Det föreslås att minimitiden för praktisk erfarenhet förkortas genom att de tider som anges i 9 § OFR-lagen ändras. Det föreslås att minimitiden för praktisk erfarenhet enligt paragrafens 1 mom. 2 punkt förkortas från fem till tre år. Det föreslås också att kravet på er-

farenhet av revisionsuppgifter enligt 3 punkten i samma moment förkortas från fyra till tre år. Likaså föreslås att kravet på erfarenhet av revision i undantagsbestämmelsen i paragrafens 2 mom. förkortas till tre år. Motsvarande ändringar har gjorts i revisionslagen, (936/1994) genom en lagändring som trädde i kraft i april 2000.

Enligt 19 § 1 mom. OFR-lagen avförs ur OFR-registret vid slutet av kalenderåret uppgifterna om den som under kalenderåret har fyllt 65 år. Från ingången av 1999 har endast CGR-, GRM- och OFR-revisorer kunnat väljas till församlingarnas revisorer. Revisorer- nas mandattid räcker vanligen hela den fyra- åriga fullmäktigeperioden. Enligt 40 § revisionslagen upphör ett godkännande som revisor vid utgången av det kalenderår under vilket en revisor som är en fysisk person fyller 70 år. Eftersom CGR-, GRM- och OFR-revisorer kan väljas t.ex. till församlingarnas revisorer, bör alla revisorer för säkerställande av jämlikheten ha samma möjligt att fortsätta som revisor med tanke på åldern. Det föreslås därför att åldersgränsen i 19 § 1 mom. höjs till 70 år. I lagens övergångsbestämmelse föreslås en möjlighet för dem som har avförts ur OFR-registret på grund av sin ålder att på grundval av anmälan bli införda i OFR-registret på nytt. De har rätt att använda benämningen OFR-revisor först efter det att de har införts i registret på nytt. En förutsättning för att bli införd i registret är att den som gör anmälan inte har fyllt 70 år vid lagens ikraftträdande.

I lagens 26 § finns bestämmelser om lagens ikraftträdande. Enligt paragrafens 2 mom. upphävs genom lagen förordningen om examen för revisorer inom den offentliga förvaltningen och ekonomin samt om OFR-samfund (926/1991). Finansministeriets beslut om innehållet i examen för revisorer inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (357/1994), som utfärdats med stöd av den upphävda förordningen, förblev dock fortfarande i kraft. Nämda beslut av finansministeriet har upphävts från och med ingången av 2000 genom finansministeriets beslut om examen för revisorer inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (1210/1999). För tydlighetens skull föreslås att 26 § 2 mom. ändras så att omnämmandet

av att finansministeriets beslut är i kraft stryks.

3. Propositionens verkningar

Förkortningen av tiden för den praktiska erfarenhet som krävs ökar antalet personer som uppfyller kraven för deltagande i OFR-examen. Därför torde antalet personer som ansöker om att få delta i examen öka från och med examen 2001.

Höjningen av åldern för avförande ur OFR-registret gör det möjligt för revisorer- na att arbeta längre än för närvarande. Under år 2000 fyller två OFR-revisorer 65 år. Några revisorer som har fyllt 65 men inte 70 år och som har avförts ur OFR-registret torde komma att utnyttja rätten enligt övergångs- bestämmelsen att på grundval av anmälan bli införda i registret på nytt.

Förslagen ökar OFR-nämndens arbete endast i ringa mån. Dessa uppgifter kan skötas med nuvarande resurser.

4. Beredningen av propositionen

Förslaget grundar sig på ett initiativ av OFR-nämnden när det gäller förkortningen av erfarenhetstiderna och höjningen av åldern för avförande ur registret. Handels- och industriministeriet, statens revisionsverk, statsrevisorer- na, ekonomisk-administrativa fakulteten vid Tammerfors universitet, Revisorer inom den offentliga förvaltningen och ekonomin rf, Centralhandelskammaren, Kommunala revisorer rf, Finlands Kommunförbund och Valtionhallinnon tarkastajat ry har gett utlåtande om initiativet. Alla remissinstanser anser att de ändringar som föreslås i initiativet är nödvändiga.

Regeringens proposition har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet på basis av nämnda initiativ och utlåtandena om det.

5. Närmare bestämmelser

På grund av de ändringar som föreslås i lagens 9 § måste finansministeriets beslut om den praktiska erfarenhet som krävs för OFR-examen ändras på motsvarande sätt.

6. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft vid ingången av 2001. Lagens 19 § skall tillämpas i ändrad form från den 31 december 2000 för att de

som fyller 65 år under år 2000 inte skall behöva avföras ur OFR-registret.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av lagen om revisorer inom den offentliga förvaltningen och ekonomin

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen den 1 april 1999 om revisorer inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (467/1999) 3 och 9 §, 19 § 1 mom. och 26 § 2 mom. som följer:

3 §

Allmän behörighet för revisor

En revisor får inte vara omyndig, vara försatt i konkurs eller ha meddelats näringsförbud, hans eller hennes handlingsbehörighet får inte vara begränsad och han eller hon får inte genom sin verksamhet ha visat sig vara olämplig för revision.

finansiering och juridik samt minst tre års praktisk erfarenhet av revision, eller som i minst 15 år har tjänstgjort yrkesmässigt i revisionsuppgifter eller därmed jämförbara uppgifter inom den offentliga förvaltningen och ekonomin så som närmare bestäms genom förordning av ministeriet.

Om den tid examensrätten är i kraft bestäms genom förordning av statsrådet.

9 §

Rätt att delta i examen

Rätt att delta i examen har den som

1) har avlagt en högre högskoleexamen som lämpar sig för revisionsuppgifter och de studier som krävs och om vilka närmare bestäms genom förordning av ministeriet,

2) har varit verksam i huvudsyssla i uppgifter inom den offentliga förvaltningen och ekonomin minst tre år så som närmare bestäms genom förordning av ministeriet, och

3) under en revisors handledning eller på motsvarande sätt har varit verksam i revisionsuppgifter minst tre år så som närmare bestäms genom förordning av ministeriet.

Med avvikelse från de krav som anges i 1 mom. 1 och 3 punkten har också den rätt att delta i examen som har avlagt högskoleexamen och som har minst sju års erfarenhet inom den offentliga förvaltningen av krävande uppgifter som hänför sig till redovisning,

19 §

Avförande ur registret

Ur registret avförs vid slutet av kalenderåret uppgifterna om den som under kalenderåret har fyllt 70 år.

26 §

Ikraftträdande

Genom denna lag upphävs förordningen den 14 juni 1991 om examen för revisorer inom den offentliga förvaltningen och ekonomin samt om OFR-samfund (926/1991) jämte ändringar.

Denna lag träder i kraft den 200 .

Lagens 19 § tillämpas i ändrad form från den 31 december 2000.

Den som före lagens ikraftträdande har av-
förts ur OFR-registret med stöd av 19 § 1
mom. eller den senare meningen i 5 § 3
mom. i den förordning som nämns i 26 § 2
mom. och som inte har fyllt 70 år när lagen
träder i kraft har rätt att på grundval av skrift-
lig anmälan till OFR-nämnden bli införd i
registret på nytt. Anmälan skall lämnas till
nämnden inom sex månader från lagens
ikraftträdande.

Helsingfors den 17 oktober 2000

Republikens President

TARJA HALONEN

Minister Suvi-Anne Siimes

Lag

om ändring av lagen om revisorer inom den offentliga förvaltningen och ekonomin

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 1 april 1999 om revisorer inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (467/1999) 3 och 9 §, 19 § 1 mom. och 26 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

3 §

Allmän behörighet för revisor

En revisor får inte vara omyndig, vara försatt i konkurs eller ha meddelats näringsförbud och han får inte genom sin verksamhet ha visat sig vara olämplig för revision.

9 §

Rätt att delta i examen

Rätt att delta i examen har den som

1) har avlagt en högre högskoleexamen som lämpar sig för revisionsuppgifter och de studier som krävs och om vilka närmare bestäms genom ministeriebeslut,

2) har varit verksam i huvudsyssla i uppgifter inom den offentliga förvaltningen och ekonomin minst fem år så som närmare bestäms genom ministeriebeslut, och

3) under en revisors handledning eller på motsvarande sätt har varit verksam i revisionsuppgifter minst fyra år så som närmare bestäms genom ministeriebeslut.

Med avvikelse från de krav som anges i 1 mom. 1 och 3 punkten har också den rätt att delta i examen som har avlagt högskoleexamen och som har minst sju års erfarenhet av krävande uppgifter inom det offentliga räkenskapsväsendet, den offentliga finansieringen eller krävande rättsliga uppgifter samt minst fyra års praktisk erfarenhet av

Föreslagen lydelse

3 §

Allmän behörighet för revisor

En revisor får inte vara omyndig, vara försatt i konkurs eller ha meddelats näringsförbud, *hans eller hennes handlingsbehörighet får inte vara begränsad* och han *eller hon* får inte genom sin verksamhet ha visat sig vara olämplig för revision.

9 §

Rätt att delta i examen

Rätt att delta i examen har den som

1) har avlagt en högre högskoleexamen som lämpar sig för revisionsuppgifter och de studier som krävs och om vilka närmare bestäms genom *förordning av ministeriet*,

2) har varit verksam i huvudsyssla i uppgifter inom den offentliga förvaltningen och ekonomin minst *tre* år så som närmare bestäms genom *förordning av ministeriet*, och

3) under en revisors handledning eller på motsvarande sätt har varit verksam i revisionsuppgifter minst *tre* år så som närmare bestäms genom *förordning av ministeriet*.

Med avvikelse från de krav som anges i 1 mom. 1 och 3 punkten har också den rätt att delta i examen som har avlagt högskoleexamen och som har minst sju års erfarenhet *inom den offentliga förvaltningen* av krävande uppgifter *som hänför sig till redovisning, finansiering och juridik* samt minst *tre* års praktisk erfarenhet av revision, eller som

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

revision, eller som i minst 15 år har yrkesarbetat i revisionsuppgifter eller därmed jämförbara uppgifter inom den offentliga förvaltningen och ekonomin så som närmare bestäms genom ministeriebeslut.

Om den tid examensrätten är i kraft bestäms genom förordning.

19 §

Avförande ur registret

Ur registret avförs vid slutet av kalenderåret uppgifterna om den som under kalenderåret har fyllt 65 år.

i minst 15 år har *tjänstgjort* yrkesmässigt i revisionsuppgifter eller därmed jämförbara uppgifter inom den offentliga förvaltningen och ekonomin så som närmare bestäms genom *förordning av ministeriet*.

Om den tid examensrätten är i kraft bestäms genom förordning *av statsrådet*.

19 §

Avförande ur registret

Ur registret avförs vid slutet av kalenderåret uppgifterna om den som under kalenderåret har fyllt 70 år.

26 §

Ikraftträdande

Genom denna lag upphävs förordningen den 14 juni 1991 om examen för revisorer inom den offentliga förvaltningen och ekonomin samt om OFR-samfund (926/1991) med senare ändringar. *Finansministeriets beslut av den 17 maj 1994 om innehållet i examen för revisorer inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (357/1994), som utfärdats med stöd av den upphävda förordningen, förblir dock fortfarande i kraft.*

Genom denna lag upphävs förordningen den 14 juni 1991 om examen för revisorer inom den offentliga förvaltningen och ekonomin samt om OFR-samfund (926/1991) *jämte ändringar.*

*Denna lag träder i kraft den 200 .
Lagens 19 § tillämpas i ändrad form från den 31 december 2000.*

Den som före lagens ikraftträdande har avförts ur OFR-registret med stöd av 19 § 1 mom. eller den senare meningen i 5 § 3 mom. i den förordning som nämns i 26 § 2 mom. och som inte har fyllt 70 år när lagen träder i kraft har rätt att på grundval av skriftlig anmälan till OFR-nämnden bli införd i registret på nytt. Anmälan skall lämnas till nämnden inom sex månader från lagens ikraftträdande.

